

Zonder waardering voor tolken geen rechtsstaat

De inzet van gekwalificeerde tolken draagt bij aan eerlijke rechtspraak. Het ministerie moet daar oog voor hebben. Zo valt er voor Nederland meer te verbeteren. Dat stelt Gabor Landman, secretaris Stichting European Language Rights, tevens tolk en vertaler Hongaars.

Gabor Landman • secretaris Stichting European Language Rights, tevens tolk en vertaler Hongaars

🕒 25 oktober 2021, 02:00 aangepast 06:52

Ook een tolk maakt deel uit van de strafrechtketen.

(beeld istock)

Vanaf afgelopen dinsdag staken [registertolken](#) vanwege het falend beleid van de ministers van Rechtsbescherming en Justitie. De tolken staken niet alleen vanwege een te lage vergoeding, maar ook omdat het tolkenregister wagenwijd is opengesteld voor mensen met een lager taalniveau en zonder relevante tolkopleiding. Uit de praktijk blijkt nu al dat

bemiddelaars van tolkdiensten voor het ministerie van Justitie de diensten van goedkope en ongekwalificeerde tolken prefereren boven de diensten van hoogopgeleide en gediplomeerde tolken.

Het lijkt erop dat de minister – ondanks felle protesten door tolken en zorgen vanuit de advocatuur vanwege ondeugdelijke tolkdiensten – gewoon zijn ogen sluit voor het feit dat een tolk evenals een rechter, advocaat, officier van justitie deel uitmaakt van de strafrechtketen. De sterkte van de keten wordt immers bepaald door haar zwakste schakel. De impact van een verkeerde vertaling mag niet worden onderschat, omdat zij immers tot zowel vrijspraak als vervolging kan leiden.

Nederland heeft zich in Europees verband ook verplicht om het vrije gebruik van de tweede rykstaal – het Fries – in de rechtspraak te waarborgen, op grond van het Europese charta van regionale talen en het Verdrag van Straatsburg ter bescherming van nationale minderheden. De naleving van deze Friese taalrechten is helaas een wassen neus geworden omdat recentelijk de laatste Friese tolk – vanwege de slechte werkomstandigheden – zijn werk heeft opgezegd.

Grondrechten, koester ze, maar niet uit vaag soort idealisme.

Het is bovendien bijzonderlijk pijnlijk om te zien dat er bij een [recente conferentie](#) over de taalrechten van autonome minderheden voor de Raad van Europa in Boedapest er naast scherpe kritiek van belangenorganisaties van etnische Roemenen uit Oekraïne, Gaugazen uit Moldavië en Szeklers uit Transsylvanië ook kritiek is geformuleerd jegens Nederland vanwege het niet waarborgen van de taalrechten van zijn etnische Friezen.

De Europese integratie is problematisch zonder het naleven van taalrechten, gezien haar meertalige karakter. In de Europese Unie worden er veel autonome minderheidstalen gesproken, denk hierbij niet alleen aan het Duits in België en Italië maar ook aan meertalige regio's zoals Transsylvanië, Baskenland en Friesland. Zonder een juiste bescherming van autonome minderheden zal de Europese Integratie tot een

monotone eenheid leiden en haar unieke diverse karakter en inclusieve identiteit verliezen. Nederland geeft daarom een bijzonder slecht voorbeeld door de taalrechten van [etnische Friezen](#) onvoldoende te waarborgen.

Door het negeren van de taalrechten van Friezen in Nederland en het verkwanselen van een kwalitatieve rechtsgang door de inzet van ongekwalificeerde tolken, blijven fundamentele grondrechten onder druk staan. Het wordt daarom tijd om deze grondrechten te koesteren, niet uit een vaag soort idealisme maar uit strategisch belang, ook om te voorkomen dat andere staten een voorwendsel krijgen om constructieve kritiek van de Nederlandse regering te pareren. Het wordt daarom tijd de rechtsstaat die waardering te geven die zij verdient. <